

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Ἡ ἀγάπη εἰς τὸν κόσμον

Ἄπ' ὡς ἐκτίσθη ὁ οὐρανός
καὶ θεμελιώθη ὁ κόσμος
τότε καταπαύσθη
ἀγάπη εἰς τὸν κόσμον
5 καὶ ἀγάπησε ὁ νιός τῆς νιᾶς
καὶ ἄγουρος τὴν κοπέλλα.

190

Ἀμυδαλιά.

Πῶς πιάνετ' ἡ ἀγάπη.

Θὰ πάρω κάμπους καὶ βουνά, τ' ἄγρια νὰ ρωτήσω,
θέλω νὰ πάγω στὴν Ἀραπιά νὰ βρῶ ἔν' Ἀραπάκι
νὰ τὸ ρωτήσω νὰ μὲ πῆ πῶς πιάνετ' ἡ ἀγάπη.
Ἄπο τὰ μάτια πιάνεται στὰ χεῖλη κατεβαίνει
5 καὶ ἀπο τὰ χεῖλη στὴν καρδιά ριζώνει καὶ δὲ βγαίνει

186 ΕΣΠΕΡΙΟΝ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΣΥΜΕΩΝ
Θεσσαλονίκη 1939
r. 68-
182

Σηλυφρονιά

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Θέλω νά πάγω στὴν Φραγκιά νά πάρ' ἕνα Φραγκάκι,
 νά κάθουμαι νά τὸ ρωτῶ πῶς πιάνετ' ἡ ἀγάπη.
 Ἄπο τὰ μάτια πιάνεται στὰ χεῖλη κατεβαίνει
 κι' ἀπό τὰ χεῖλη στὴν καρδιά ριζώνει καὶ δὲ βγαίνει.

Τρία μῆλα τὴν ἔστειλε
 μέσ' στοῦ χρυσὸ μαντήλι,
 ἔκατσε καὶ ἔφαγε τὰ δυὸ
 καὶ ἔπαιζε μὲ τὸνα
 5 καὶ μίλησε τῆς μάννας της
 κ' εἶπε καὶ τοῦ κυροῦ της.
 Μάννα, τὰ μῆλα ἀπ' τὴν μηλιά,
 δὲν ἦταν μαγεμένα,
 οὔτε τὸν νιὸ ποὺ ἀγαπῶ
 10 δὲν εἶναι παρακάτω
 Ἡ μάννα της κι' ὁ κύρης της
 βασιλικά περνοῦσαν,
 τὸ γένος, τὸ προσγένος της
 εἰς ἐβασίλειον ἵ) τρέχει.

Κάτω στοῦ γιαλῶ, κάτω στοῦ περιγιάλι,
 κόρη ἔπλυε τὸ χρυσομαντήλό της
 καὶ στοῦ ξέπλυμα ἡ κόρη ἀπεκοιμήθη.
 Φύσηξε βοριάς καὶ μιὰ ψιλὴ νοτίτσα
 5 κι' ἀνεσήκωσε τῆς κόρης τὴν ποδίτσα
 κι' ἀνεφάνηκαν τὰ ἄσπρα της ποδάρια.
 Ἐφεξ' ὁ γιαλός, λάμπει τὸ περιγιάλι.

Δόμνα μου, κι' ἂν σὲ φίλησα, κανεὶς καὶ δὲ μᾶς εἶδε.
 μᾶς εἶδ' ἡ νύχτα κ' ἡ αὐγὴ τ' ἀστρί καὶ τὸ φεγγάρι.
 Δόμνας ἀχείλι φίλησα κ' ἔβαψε τὸ δικό μου
 καὶ στοῦ μαντήλι τὸ σφούγκισα κ' ἔβαψε τὸ μαντήλι,

1) Λεῖπουν ἀνάμεσα στίχοι. Σημειῶνω ὅτι στὴ Θράκη ἦταν γνωστὸς ὁ Ἐρωτόκριτος, ἀποσπάσματα αὐτοῦ τραγουδοῦσανε τὸ 1850, ὁ πατέρας ἔλεγε ὅτι ἄκουσε τὴ θεία του νὰ τραγουδῇ τό,

Δαδά μου ὁ τραγουδιστὴς πῶς πλέον δὲν ἐφάνη,
 νὰ τραγουδῇ ὡς πρότερον διὰ νὰ μὲ εὐφράνη.

- 5 σ' έννια ποτάμια τ'όπλυνα κ' έβαψαν τ'α ποτάμια,
πήγαν οί πέρδικες ν'ά πιούν νερό κ' έβαψαν τ'α ποδάρια.

195

Κρυονέρι 1).

- Δόμνα, Δόμνα μ',
άργαλειός ν'ά τσακιστή, τ'ό χτένι σου ν'ά σπάση.
Δόμνας άχειλι φίλησα κ' έβαψε τ'ό δικό μου,
σ' έννια ποτάμια τ'όπλυνα και βάψαν τ'α ποτάμια,
5 πήγαν τ'α περιστέρια ν'ά πιούν νερό και βάψαν τ'α ποδάρια.

196

'Ηράκλεια.

Θάλασσα βαρά τ'όν άμμο
σ' άγαπώ μ'ά τι ν'ά κάνω
Θάλασσα βαρά τ'ό κύμα,
σ' άγαπώ κ'ί' άς τ'όχω κρίμα

197

'Αμυδαλιά.

- Κόρη και νέος όμιλούν άπό τ'ό παραθύρι,
ό νέος ζήτησε φιλι κ' ή κόρη δαχτυλίδι.
— Μήπως με έξερεις χρυσικό, ν'ά φτιάνω δαχτυλίδια
και ν'ά χαρίζω θ'ω και κεί, για μάτια και για φρύδια;

198

Σηλυβριά.

- Χριστέ μου, πάρε μι'ά νοτι'ά
ν'ά τσακιστούνε τ'α γυαλιά,
ν'ά βγ'η ή κόρη ν'ά τήν δγιώ
ν'ά τήν επάρω ν'ά διαβώ.
5 Ν' άνέβω σέ ψηλό βουνό
ν'ά κάμω μάρμαρο λουτρό,
ν'άχη γουρνίτσες δέκ' όχτώ
και συντριβάνια έξ'η'ντα δυό,
ν'ά βγάνω και διαλαλητή,
10 ν'ά διαλαλήσ' και ν'ά είπη :
«Ποιός έχει κόρη'ν έμορφη,
ν'ά τήν έφέρη ν'ά λουστ'η,

1) 'Επαρχίας Βιζύης.

νά τήν ἐφέρη νά λουστῆ,
 κι' ὀλόχρυσά νά φορεθῆ,
 15 κι' ὀλόχρυσά νά κτενιστῆ,
 χρυσά πλεξούδια νά πλεχθῆ
 καί στό γιαλό νά κατεβῆ,
 νά βρῆ βάρκα νά διαβῆ
 καράβι γιά ν' ἀρμενισθῆ».

199

Τσιφλίκιοι¹⁾

Ἔνα κκιρὸ ἤμνα πουλί.
 (Χοροῦ)²⁾

Ἔνα καιρὸ ἤμνα πουλι
 ζητοῦσα νά πετῶ πολύ,
 πουλι καί κελαΐδοῦσα
 καί με χαρά πετοῦσα.

5 Ζητοῦσα νά πετοῦσα
 γλυκά νά τραγουδοῦσα
 σέ ζεύκια καί γλεντζέδες
 σέ κάμπους καί μπαχτσέδες.

Σ' ἕνα ἔμορφο μπαχτσέ
 10 στοχάθηκα ἕνα κοντσέ
 καί στοῦ κοντσέ τὴν ρίζα
 πουλάκια τριγυρίζαν.

1) Ἐπαρχίας Δέρκων.—2) Στὰ χωριά κάθε Κυριακὴ ἡ μεγάλη γιορτὴ μαζεύονταν στὴν πλατεία τοῦ χωριοῦ καὶ γίνονταν ὁ χορὸς, ἔπαιζαν τὰ παιχνίδια (α) καὶ χόρευαν, ἀπὸ ἀρχὴν τὰ παλληκάρια καὶ κατόπι οἱ κοπέλλες. Τὸ χέρι τῆς πρώτης ποῦ ἔνωσε τὸ χορὸ τὸ βαστοῦσε ἕνας ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς τῆς, ἀδελφός ἢ ἐξάδελφος γιὰ νὰ μὴ τὸ πιάσει ξένος.

Ἐνῶ χόρευαν, ἕνας χορευτῆς ἢ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ποῦ συργιάνιζε ἔδινε φιλοδώρημα στοῦ παιχνιδιάτορα, αὐτὸ λέγονταν πάσο β).

Στὸ Κεσσάνι ὁ μουζικάντης κρατῶντας ἀψηλά τὸ χέρι μετὸ πάσο φώναζε:

Τζάμπα ἀπὸ τὸν θεῖο σ' τὸν Νικόλα ἢ τὸν Μενέλαγο.

Οἱ χοροὶ ἦτανε ὁ συρτός, τὸ χασάπικο, ὁ σταυρωτός μετὰ χέρια ἐμπρὸς σταυρωτὰ βαστοῦσε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον καὶ τὸ καρὰ καρντιρίμι, αὐτὸ ἦτανε χορὸς δύσκολος καὶ ἤθελε τέχνη.

Στὸ χορὸ ἔβλεπε ὁ νέος τῆ νέα, κεῖ συμπαθοῦσε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον καὶ γίνονταν οἱ προξενειές.

α) Τὰ μουσικὰ ὄργανα τὰ ἔλεγαν λαλήματα καὶ βολιά, ἦσαν ἡ φλογέρα, ἡ λύρα, τὸ λαοῦτο, τὸ βιολί, ὁ ζουρνάς ἢ κάρντα, τὸ νταβούλι, τὸ τέφι, τὸ κλαρίνο, τὰ ζίλια,—β) Μουσικός.

Κ' ένα πουλί, πουλί ξανθό,
δεκάξη, δέκα 'φτά χρονῶ,
15 ένα χρυσό κανάρι
τὸν νοῦ μουθᾶ με πάρει.

Πάν' στὰ χρυσά του τὰ φτερά
ὁ ἔρωτας χτίζει φωλιά,
τ' ἀπλώνει, τὰ μαζώνει,
20 τὴν καρδιά μου θανατώνει.

“Όταν τὰ σκώσει ἀψηλά
θέλει με σφάξει τὴν καρδιά
κι' ὅταν τὰ χαμηλώσει
θέλει με θανατώσει.

25 Πρῶτα ξυπνοῦσα τὸ πρῶτ
χωρίς καμιά συλλογή,
τώρα με ἀχ' πλαγιάζω
ξυπνῶ καὶ ἀναστενάζω-

200

Σηλυβριά.

Ἡ Χαμομηλιά (σὺρτός)

Θαμάζουμε τὸ κρύο νερὸ ἀπ' ὅπου κατεβαίνει.
ἀπὸ γκρεμνοῦς γκρεμνίζεται σὲ περιβόλι μπαίνει.
Ποτίζει δάφνες καὶ μηλιές, μηλιές καὶ κυδωνίτσες
καὶ κόκκινες τριανταφυλιές μαζίτσα με τίς ἄσπρες,
5 οἱ κόκκινες μοσχοβολοῦν κ' οἱ ἄσπρες λουλουδίζουν
καὶ μιὰ μηλιά χαμομηλιά στέκεται πικραμένη.
Ἄλλη μηλιά τὴν ἐρωτεῖ ἀπ' ἄλλο περιβόλι.
«Μηλιά μ', τὰ μῆλα σὲ βαροῦν, μηλιά μ, καρπὸς σὲ λείπει;»
—Μηδὲ τὰ μῆλα με βαροῦν, μηδὲ καρπὸς με λείπει,
10 ἄγουρος καὶ κόρη ξανθὴ στὴ ρίζα μου ἀμώναν 1)
ἀμώνανε καὶ λέγανε ποτὲ μὴ χωρισθοῦνε,
καὶ τώρα ποῦ χωρίζονται στέκουμαι πικραμένη.

201

Ἡράκλεια.

Καῖκι μ' καϊκάκι μ', ποῦ πᾶς δίχως ἀγέρα ;

1) Ὁρκίζονταν.

— Πάγω στην Πόλη για χαρτί, στην Έδιρνέ για πένα,
νά γράψω τὰ φρυδούδια σου τ' ἀγγελοκαμωμένα

202

Σηλυβριά.

Ἐγὼ εἶμαι ἐνοῦ ψαρᾶ παιδί (συρτός).

Ἐγὼ εἶμαι ἐνοῦ ψαρᾶ παιδί,
πού μ' ἀγαπούσανε πολὺ
καὶ τοῦ ψαρᾶ τ' ἀγγόνι
πού μὲ ἀγαποῦσαν ὅλοι.

5 Πέρνω τὸ πλεγματάκι μου,
καύμὸ πῶχ' τ' ἀχειλάκι μου
καὶ πάγω νὰ ψαρέψω,
μαῦρα μάτια νὰ διαλέξω.
Ρίχνω τὸ πλεγματάκι μου,

10 καύμὸ πῶχ' τ' ἀχειλάκι μου
καὶ βγάζω ἕνα ψαράκι
καὶ στὴν τύχη μὲ λαβράκι,
κ' ἔσχισα τὴν κοιλίτσα του,
καύμὸ πῶχ' ἢ καρδίτσα του

15 καὶ βγάζω τρεις σαρδέλες
τρεις Πιβατιανές κοπέλλες.
Ἡ μιὰ ἦταν ἀπ' τὸν Γαλατᾶ,
βαστᾶ τὸν νοῦ της δυνατὰ
κ' ἡ ἄλλ' ἀπ' τὸ Νιχώρι

10 τοῦ παπᾶ Γιωργάκ' ἡ κόρη.
Ἡ τρίτη ἢ μικρότερη,
ἀπ' ὅλες ἐμορφώτερη
ἦταν ἀπὸ τὴν Πόλη,
πού τὴν ἀγαποῦνε ὅλοι

20 καὶ τὴν ἀγάπησα καὶ γὼ
μὰ νὰ τὴν πάρω δὲν μπορῶ,
τὸ σπίτι της δὲν ξέρω
πού νὰ πάγω, νὰ τὴν εὔρω.
Πῆρα τὸ δρόμο τὸ δρομί,

25 καρυοφαλιά μου φουντουτή,
ὠργὸ τὸ μονοπάτι,
βάσανα πῶχ' ἢ ἀγάπη.
Τὸ μονοπάτι μ' ἔβγαλε
στὴν κόρη πού μὲ τρέλλανε,

- 30 στης Ἀγαπῶς τὴν πόρτα
 σὰν νὰ πάγαινα καὶ πρῶτα,
 καὶ στίς γειτόνισες ρωτῶ,
 ποῦ εἶν' ἡ κόρη π' ἀγαπῶ;
 — Ἐπάνω εἶναι καὶ κοιμᾶται
 35 γιὰ τὰ σένα συλλογᾶται.

203

Βασιλικὸ ψιλόλουνο θὰ κόψ' ἓνα δεμάτι
 νὰ στείλω στὴν ἀγάπη μου νὰ στρώνη νὰ κοιμᾶται,
 νὰ τὴν βαρῆ ἢ μυρωδιὰ καὶ μένα νὰ θυμᾶται.

204

Καστανιές.

Γιὰ ἔβγα ἥλιε, γιὰ νὰ βγῶ, γιὰ λάμψε γιὰ νὰ λάμψω,
 ἐσύ μαραίνεις λούλουδα, μαραίνεις χορταράκια
 καὶ γῶ μαραίνω νιούτσικους μαραίνῶ παλληκαράκια.

205

Καστανιές.**(Κούνιας)¹⁾**

- Ἐημέρωσ' ἢ Ἀνατολῆ
 κ' ἔλαμψε ἡ Δύση,
 πὰν' τὰ πουλάκια στὴ βοσκή
 κ' οἱ ἔμορφες στὴ βρύση.
 5 Ἐπῆρα τὰ σκυλάκια μου
 πάγω νὰ κυνηγήσω.
 Βρίσκω τὴν κόρη πῶπλυε
 σὲ κρουσταλένια βρύση.
 «Καλὴ μέρα σου λυγερή»
 10 — Καλῶς τὸν κυνηγάρη,
 δέσε τὰ σκυλάκια σου
 σὲ λεμονιάς κλωνάρι.
 — Ἐμένα τὰ σκυλάκια μου,
 λαγούς, πέρδικες πιάνουν
 15 καὶ σὰν ἔσένα λυγερὴ
 ποτὲ δὲ σὲ δαγκάνουν.
 Τὴ ρίχνει τὸ μαντήλι του,
 διὰ νὰ τοῦ τὸ πλύνη

1) Ἡ κούνια τὰ περασμένα χρόνια ἦταν ἡ ἀγαπημένη διασκέδαση τῶν κοριτσιῶν.

- καὶ κείν' ἀπ' τὸ φόβο τῆς
 20 ὀπίσω τοῦ τὸ δίνει.
 — Πάρε ξένη μ' τὸ μαντήλι σου
 δὲν εἶν' γιὰ νὰ τὸ πλύνω,
 γιὰτ' εἴμ' ἀργὰ καὶ παρ' ἀργὰ
 καὶ βιάζομαι νὰ φύγω.
 25 — "Ἄν εἶν' ἀργὰ καὶ παρ' ἀργὰ
 ἔλα στὴν κάμαρά μου
 νὰ δῆς παιχνίδια κι' ὄργανα
 ποῦ παίζουν τὰ σκυλιά μου.
 Κ' ἡ μάννα τῆς τῆ κύτταζε
 30 πὸ πάν' τὸ παραθύρι.
 «Ποιὸς εἶν' αὐτὸς ὁ ἄθλιος
 ποῦ θέλ' νὰ σὲ γελάσῃ ;
 ἔχεις ἀδέλφια δώδεκα
 καὶ εἶναι λεοντάρια».
 — Κι' ἂν εἶν' τ' ἀδέλφια σ' δώδεκα
 καὶ εἶν' καὶ λεοντάρια
 κι' ἂν ἔχεις ἀδέλφια δώδεκα
 καὶ εἶν' καὶ γενιτσάρια
 ὄλα θὰ τὰ πολέμαγα
 40 νὰ σ' ἔπερνα γυναῖκα.
 Καὶ κείνη ἀποκρίθηκε,
 καὶ σὺ ἂν ἔχεις ἀδέλφια δώδεκα
 καὶ εἶν' καὶ παλληκάρια
 ὄλα θὰ τὰ πολέμαγα
 45 νὰ σ' ἔπερνα γιὰ ἄντρα

Μ' ἀγάπησες πουλί μου, πὸ δώδεκα χρονῶ,
 πάρε με, νὰ σὲ πάρω νὰ φύγουμε πὸ δῶ.
 — "Ἄν θέλεις γιὰ νὰ φύγουμε, τὸν μπόγο²⁾ σ' πάρε πρῶτα,
 δὲν εἶναι πιά νὰ ξαναδῆς τῆς μάννας σου τὴν πόρτα.

1) *Ἐπαρχίας Δέρκων.—2) Τὰ ροῦχά σου. "Ἄλλοτε ἀντὶ τσάντας μεταχει-
 ρίζονταν τὸν μπόγο" ἦταν ἀπὸ ὕφασμα, τετράγωνος καὶ συνήθως φοδραρι-
 σμένος, κεῖ μέσα ἐβάζαν τὰ ροῦχα.

207

Σηλυβριά.

Τά χείλια σ' εἶναι τζίτζιφο
 τὸ μάγουλό σου μῆλο,
 τ' ἀστήθι σου παράδισο
 καὶ τὸ κορμί σου κρίνο.
 5 Ἄς ἔτρωγα τὸ τζίτζιφο
 νὰ δάγκανα τὸ μῆλο
 κι' ἄς ἔπιανα τὸν παράδισο
 κι' ἄς ἄγκιζα τὸν κρίνο.

208

Φανάρι.

Βαρέθηκα καλὲ μάμμα
 μαντήλια νὰ κεντῶ
 καὶ θὰ τὰ παρατήσω
 νὰ πὰ νὰ παντρευτῶ.
 5—Καρτέρεψε μωρὴ κόρη μ',
 ἀκόμα μιὰ χρονιά
 νὰ πὰ νὰ σε παντρεύω
 στῆς Πόλης τὰ νησιά.

209

(Συρτός).

Σηλυβριά.

Στὴ πηχτὴ τὴ γειτονίτσα,
 ποὺ χορεύαν τὰ κορίτσια,
 ποὺ χορεύαν καὶ πηδοῦσαν
 καὶ τίς μέσες τους λυγοῦσαν
 5 ἄγουρος ἀπελογήθη.
 «Σιγανὰ χόρεψε κόρη,
 μὴ λερῶσουν τὰ λινά σου
 καὶ τὰ λινομέταξά σου»
 —Τὶ σὲ κόφτει μπρὲ μαργιόλε
 10 κι' ἂν λερῶσουν τὰ λινά μου
 κι' ἂν λερῶσουν τὰ λινά μου
 καὶ τὰ λινομέταξά μου ;
 —Ἄχ, μὲ κόφτει καὶ στὸ λέγω,
 νὰ χηρέψης νὰ σὲ πάρω.
 15—Κάλλιο νὰ σὲ φάγει τὸ φίδι
 πάρε καὶ τὸν λόγο ποῦπες.
 —Ἄς μὲ φάγει ἐμὲ τὸ φίδι

ν' ἀκουστῆ στὸν κόσμο ὅλο,
 πῶς γι' ἀγάπη γένκε φίδι,
 20 δάγκασε τὴ νιά στ' ἀχειλί
 καὶ τὸ νιὸ στὸ ματοφρύδι.

210

Μπαξέ-κιοϊ¹⁾.

(**Συρτός**).

“Ὅλα τὰ κάστρα γύρισα καὶ ὅλα τὰ νησιά,
 τὰ μάτια μου δὲν εἶδανε τέτοια κορσσιά.
 Νᾶχη στὰ χεῖλη μέλι, στὸ μάγουλο ἐλιά
 κι' ἀνάμεσα στὸ στήθος μιὰ πορτοκαλιά,
 5 νὰ κάνη πορτοκάλια καὶ νᾶν πολὺ γλυκά.

211

Μέτρες.

Δυὸ νέες μ' ἀγαποῦνε
 καὶ τὶς ἀγαπῶ καὶ γώ,
 ποιά νὰ πάρω, ποιά ν' ἀφίσω,
 ἀπ' τὶς δυὸ, ἀπορῶ.
 5—Ἐπαρε τὴν γαλανοῦλα
 ποῦναι ἄσπρη καὶ παχειά,
 νὰ τὴν ἔχῃς τὸν χειμῶνα,
 ποῦν' τὰ χιθνια τὰ πολλὰ,
 πάρε καὶ τὴν μαυρομάτα,
 10 ποῦναι ἄσπρη καὶ λιγνή,
 νὰ τὴν ἔχῃς τὸ καλοκαῖρι
 ποῦν' ἠζέστα ἢ πολλή.

212

Δημοκράνεια²⁾.

Ἐπὶ ξένο τόπο (τοῦ χοροῦ)

Ἐπὶ ξένο τόπο
 κι' ἀπὸ μακρυνὸ
 κοριτσάκι μᾶς ἦλθε
 δώδεκα χρονῶ.

1) Ἐπαρχίας Δέρκων. — 2) Μικρὸ παράλιο χωριὸ τῆς ἐπαρχίας Μετρῶν
 καὶ Ἀθύρων ἐπὶ τῆς Προποντίδος. Στὴν Ἑλληνικὴ κατοχὴ 1920—1922 ἦταν τὸ
 πρὸς τὴν Πόλη πλησιέστερο χωριὸ τῆς τότε Ἑλληνικῆς Θράκης.

- 5 Μὲ τις μαργιολιές μου
τὸ μαργέλεψα
καὶ στὰ γόνατά μου
τὸ ἐκάθισα
Πιάνω ξεκουμπώνω
10 τ' ἀργυρᾶ κουμπιά
βλέπω τις ἐλίτσες
πῶχει στὰ λαιμά.
— Δὲ μὲ τις δανειζεις
15 δὲ μὲ τις πουλεῖς
μόνε μὲ τις δείχνεις
καὶ μὲ τυραννεῖς;
— Δὲ σέ τις δανείζω
δὲ σέ τις πουλῶ
20 μόνε σὲ τις δείχνω
καὶ σὲ τυραννῶ.

213

Καστανιές.

Καῖκι, καῖκάκι, ποῦ πᾶς γιαλό, γιαλό ;
ἂν εἶσαι γιὰ τὴν Πόλη στάσου ναλθῶ καὶ γώ.
— Δὲν εἶμαι γιὰ τὴν Πόλη, μόν' εἴμ' γιὰ τὸ νησί,
πῶχ' ἔμορφα κορίτσια καὶ τὸ γλυκὸ κρασί.

214

Μιὰ περδικοῦλα κυνηγῶ
καὶ νὰ τὴν πιάσω δὲν μπορῶ.
Παιδιά μου, σὰν τὴν πιάσετε
φτερό μὴν τῆς χαλάσετε,
5 γιὰτὶ τὴν ἔχω γιὰ κλουβὶ
τὴν πέρδικα τὴν πλουμιστή.

215

Τὸ φεγγαράκι βγαίνει,
ἢ αὐγὴ προσμένει,
καὶ γὼ ἀγρυπνῶ
καὶ γὼ ἀγρυπνῶ,
5 ἀγρυπνῶ ἀπ' τὸν πόνο
κ' ἄλλημιὰ ἀπὸ τὸν φθόνο.

216

Χορευτικό**Ἡράκλεια.**

Σ' ἓνα ὁμορφο μπαχτσέ
στοχάσθηκα ἓνα κοντσέ
καί στοῦ κοντσέ τῆ ρίζα
ἓνα πουλάκι τρωγυρίζα.
5 Εἶχε τὴν χωρίστρα γίσ' 1)
ποιός νά μὴ λιγοθυμίς',
τὸ μέτωπό του πλατὺ
ἄσπρο ἦταν σάν χαρτί.
Τὰ φρύδια του βαμμένα
10 σάν γαϊτάνια καμωμένα
καί τὰ μάτια του ἀγγέλοι
δαιμονίζει τις μαργέλοι.
Εἶχε μύτη κοντυλένια,
μάγουλα τριάνταφυλλένια
15 καί τὰ δυό του ἀχειλάκια
ὀμιλοῦσαν σάν πουλάκια.
Τὰ δόντια του ψιλὰ
μαργαριτάργια καθαρὰ,
τὸ πηγούνι του σάν μήλο,
23 στράφτει λάμπει σάν τὸν ἥλιο,
Τὸ στήθος του χαρτί,
τευτέρι τοῦ παραματευτή,
καί τὰ χεροκάλαμα
ὄλο ἀσῆμ' καί μάλαμα.
25 ὅποιος δεῖ καί τ' ἀναγνώσει.
μὲ τὴν περισσὴ του γνώση
κι' ὅποιος θά τὸ ξερκεπάσει,
πῶς τὸν νοῦ του δὲν θά χάσει;

217

Κονομεϊὸ 2).

Ἐγὼ γιὰ τὴν ἀγάπη σου καί γιὰ τὴν ὁμορφιά σου,
θὲ νά βαπτίσ' ἓνα παιδί νά βγάλω τ' ὄνομά σου.
Καί τὸ παιδί ἐβάπτισα, ἔβγαλα τ' ὄνομά σου,
οὔτε στοῦ μπόι 3) σ' ἔμοιαξε οὔτε στὴν ὁμορφιά σου.

1) Ἰοισι. — 2) Ἐπαρχίας Σηλυβρίας.—3) Λ. Τ. Ἀνάστημα.

218

Ἡράκλεια.

Σαρά μωρέ, σαρά,
σαράντα πέντε Κυριακές,
σαράντα πέντε Κυριακιές
κ' ἐξήντα δυὸ Δευτέρες,
5 δὲν εἶδα τὸ πουλάκι μου,
τὴν ἀγαπητικὴ μου,

καὶ χθὲς τὴν εἶδα στὸ χορὸ
καὶ στὸ χορὸ χορεύει

219

Φανάρι.

Μέσ' τὴν καρδιά μου φύτεψες γαρουφαλιά μὲ κλώνοι,
ὄλοι πέρνουν τὸν καρπὸ καὶ γὼ τραβῶ τὶς πόνοι,
καὶ τώρα ἀποφάσισα νὰ τὴν ἐξερριζώσω,
νὰ τὴν ἐβγάλ' ἀπ' τὴν καρδιά μ' ἐκ' ἄλλοῦ νὰ τὴν ἐδόσω
5 Καὶ πάλι συλλογίσθηκα, βαθειὰ 'ναὶ φυτεμένη,
στὰ σπλάχνα τῆς καρδίτσας μου εἶναι περιπλεγμένη.

220

Φανάρι.

Γαρουφαλιά μου πράσινη, πότε θὰ κοκκινίσεις,
ν' ἀνοίξης τὰ γαρυφαλιά σ' τὸν κόσμον νὰ γεμίσης ;
νὰ πάρουν ὄλα τὰ παιδιὰ, ὄλα τὰ συβασμένα¹⁾,
νὰ πάρ' καὶ ἡ ἀγάπη μου ποὺ εἶν' ἀπὸ τὰ ξένα.

221

Ἡ ξανθομαλοῦσα Ἀνθημιὰ**Καστανιές.**

Ξένη, ποῦ τὴν ἤρρες αὐτὴν τὴν νιά,
τὴν ξανθομαλοῦσα τὴν Ἀνθημιὰ ;
— Μέσ' τὴν Πόλιν τὴνε ἠῶρα, μέσα στὰ νησιά,
πὸ τὸν μαχαλά της πέρασα,
5 στὸ παράθυρο τὴν ἔλαχα,
τὰ βασιλικά της πότιζε,
καὶ τὶς σαμπογιές²⁾ δρόσιζε,
τὰ ξανθιά μαλλιά της κτένιζε,

1) Ἀρραβωνιασμένη. — 2) Βιόλες.

καί τὴν μαντζουράνα δρόσιζε

222

Κρυονέρι.

Θάλασσα, ποῦ ὄλα τὰ νερά καί τὰ ποτάμια πίνεις,
πιέ μου καί τὰ δάκρυα πλατύτερη νά γίνης
κι' ὅταν δεῖς νά κατεβῆ, καμιὰ φορὰ ἡ κερά μου,
εἶπέ της πῶς ἐπλάτυνες ἀπό τὰ δάκρυά μου.

223

Σκοπός.

Ἐγώ ἴμαι κείνο τὸ πουλί,
τὸ καναρί φτεράτο,
μὲ χάριτες ἕνα φιλι
καί μ' εἶπες τὸ Σαββάτο.
5 Καί τὸ Σαββάτο πέρασε
κ' ἡ Κυριακή κοντεύει
κι' ἀκόμα τὸ χεῖλακι μου
φιλι θά σέ γερεύει.

224

Γιαλοῖ ¹⁾.

Στῆς γαρουφαλιάς τὸ φύλλο
γράφω γράμμα νά σέ στείλω
γράφω γράμμα μὲ μελάνη
καί θαλασσινὸ νερό
5 στὰ δυό μου μάτια νά τὸ πάτε,
στὴν ἀγάπη π' ἀγαπῶ.

225

Πλάγια ²⁾.

1 Ἔλα βαρκοῦλα μ', πάρε με
καί στὴν ἀγάπη μ' πᾶνε με,
νά πᾶν' νά δοῦν τὰ μάτια μου
πῶς τὰ περνάει ἡ ἀγάπη μου,
5 μὴ τύχει ἄλλοῦ κι' ἀγάπησε
καί μένα μὲ παράτησε.

1) Ἐπαρχίας Σηλυβρίας.—2) Ἐπαρχίας Μετρῶν.

226

Σηλυβριά.

'Από ξένο τόπο κι' από μακρυνό
 ἦλθ' ἓνα κορίτσι φῶς μου δώδεκα χρονῶ,
 χήρα πάγει στή μάννα του
 τὰ στεφάνια στήν ποδιά του
 5 καί κλαίγει τὸν ἄντρα του.
 "Ἐλα κόρη μ', καί μὴ κλαίγεις.
 εἶσαι νέα καί ὠραῖα
 καί ξανά παντρεύεσαι.
 γιές τὴν μάννα μ' τὴν Ἑβραῖσα
 10 ποὺ μὲ λέγει νὰ παντρευτῶ,
 δὲ μὲ λέγει νὰ βάλω μαύρα
 καί νὰ μαυροφορεθῶ.

227

Φανάρι.

Λεβεντάδες κάθτανε
 κ' οἱ σκαφτάδες σκάφτανε
 κι' ὅσο χῶμα βγάλανε
 στή μηλιὰ τὸ βάλανε.
 5 Νὰ μηλιὰ τὸ χῶμα,
 νὰ ὀγιῶ μηλιὰ τ' ἄνθια σου
 καί τίς κοκκινάδες σου
 Νὰ κάμω φορεσιά,
 νὰ τὰ βάλω μιὰ γιορτή,
 10 μιὰ γιορτή, μιὰ Κυριακή,
 νὰ κατέβω στὸ γιαλό,
 νὰ παλαίψω μ' ἓνα νιο
 μὲ τῆς χήρας τὸν' ἰό.

228

Ἀμυδαλιά.

Τὸ ραφτόπουλο κ' ἡ βασιλοπούλα

"Ἐνα μικρὸ ραφτόπουλο ράφτει καί τραγουδάει
 βασιλοπούλα τὸ βλεπε ἀπ' ἓνα ψηλὸ παλάτι.
 «Ἐσὺ ράφτεις καί τραγουδᾷς καί μένα δὲν ἐβλέπεις
 καί γὼ θὰ πῶ τὸν μάστορη σ', ροῦχα νὰ μὴ σὲ κάνει.»
 5—Ἐσὺ θὰ πεῖς τὸν μάστορη μ', ροῦχα νὰ μὴ μὲ κάνη

καί γώ θά πῶ τόν βασιλέ πῶς σ' ἔχω φιλημένη.
 —Μή μὲ μιλεῖς ραφτόπουλο καί γώ σέ χωρατεύω,
 θά γίνω γῆς νά μὲ πατήs, γεφύρι νά περνάης,
 θά γίνω ἕνας γκιούλ μπαχτσές ¹⁾ νά μὲ μοσχοβολάης.

229

Τὸ ξεμολόγημα**Τσόρλου.**

Σαράντα μέρες μελετῶ,
 νά πάγω στὸν πνεματικό.
 Παγαίνω μιά, παγαίνω δυό,
 δὲν τὸν εὐρίσκω μοναχό.
 5 Παγαίνω Κυριακή πρωῖ
 καί τὸν εὐρίσκω στὸ κελί,
 σκύφτω φιλῶ τὸ χέρι του,
 κάθομαι στὸ μιντέρι του.
 —«Παπά μου, ξεμολόγα με,
 10 τὰ κρίματά μ' σιγῶνά με».
 —Τὰ κρίματά σ' εἶναι πολλὰ,
 μὴ πᾶς νά κάνῃς ἀγάπη πιά.
 —"Ἄν ἀρνηθεῖς τὴν παπασιά
 τὸν ἄρτο καί τὴν λείτουργιά
 15 τότε θ' ἀρνηθῶ καί γώ
 τὰ μάθρα μάτια π' ἀγαπῶ.

230

Τζετώ.

Συλλογισμένη σέ θωρῶ, κάνω νά σέ ρωτήσω,
 ἀγείσαι ἀπὸ τὸν ἔρωτα νά σέ παρηγορήσω.
 —Ποῦ ξέρεις σὺ διαβόλου γιέ, τὴν πίκρα τὴ δική μου,
 ποὺ κόβετε ἢ ὄρεξη μ' καί τρέμει τὸ κορμί μου ;

231

Καρκτζάκιοι ²⁾**Χορευτικό.**

Φέτο τὸ καλοκαιράκι
 κυνηγοῦσ' ἕνα πουλάκι,
 κυνηγοῦσα καί πλαλοῦσα
 νά τὸ φθάσω δὲν μποροῦσα.

1) Λ. Τ. Κῆπος μὲ τριαντάφυλλα.—2) Ἐπαρχίας Τυρολόης καί Σιρεντζίου.

- 5 Ἔστησα τὴν ξόβεργά μου,
ἦρτε τὸ πουλί κοντά μου,
κάθισε στὴν ἀγκαλιά μου.
Ἔσκυψα νὰ τὸ φιλήσω
καὶ φλουρί νὰ τὸ χαρίσω.
- 10 Νᾶταν τρόπος νὰ πετάξω,
τὰ οὐράνια νὰ φθάσω
καὶ τὴν θάλασσα ν' ἀδειάσω
Νὰ τὴν κάνω περιβόλι
νὰ περνοδιαβαίνουν ὄλοι.
- 15 Νὰ φυτέψω δεντρολάκια,
λεμονιές πορτοκαλάκια.
Τὴν Δευτέρα τὰ φυτεύω,
καὶ τὴν Τρίτη τὰ κλαδεύω,
τὴν Τετάρτη κάνουν φύλλα
- 20 καὶ τὴν Πέμπτη κάνουν μήλα,
τὴν Παρασκευή τὸ βράδυ
πάγ' ὁ κλέφτης νὰ τὰ κλέψη.
«—Κλέφτη μου, μὴ κλέφτς τὰ μήλα,
μὴ κορφολογᾷς τὰ φύλλα,
25 μὴ τὰ πέρνεις μὲ τὰ ἄνθη,
ἢ καρδίτσα μ', μέσα βάφει,
μὴ τὰ πέρνεις μὲ τὸ χῶμα
θὰ μὲ ρίζες μὲς' τὸ χῶμα
μὲ τὴν Κοινωνιά¹⁾ στὸ στόμα».

232

Φέτο τὸ καλοκαιράκι
κυνηγοῦς' ἓνα πουλάκι,
κυνηγοῦσα καὶ πλαλοῦσα
νὰ τὸ φθάσω δὲν μποροῦσα.

5 Τῶφθασα σ' ἓνα δεντράκι
πάνω σὲ χρυσὸ κλωνάκι,
ἕκαμα καὶ νὰ τὸ πιάσω
καὶ τὸν οὐρανὸ νὰ φτάσω,
ἄγγελο νὰ κατεβάσω

10 καὶ τὴ θάλασσα ν' ἀδειάσω.
Νὰ τὴν κάνω περιβόλι
νὰ περνοδιαβαίνουν ὄλοι,

Φανᾶρι.

1) Ἁγία Κοινωνία.

- νά φυτέψω δεντρολάκια
λεμονιές πορτοκαλάκια.
- 15 Τὴν Δευτέρα νά φυτέψω
καὶ τὴν Τρίτη νά κλαδέψω.
Τὴν Τετάρτη κάνει φύλλα
καὶ τὴν Πέμπτη κάνει μῆλα,
τὴν Παρασκευὴ τὸ βράδυ
- 20 πᾶγ' ὁ κλέφτης νά τὰ πάρη.
«Κλέφτη μου μὴ κλέφτεις μῆλα,
μὴ κορφολογᾷς τὰ φύλλα,
γιατὶ τᾶχω μετρημένα
στὸ τευτέρι μου γραμμένα.

233

Δελειῶνες.

Δὲν εἰμφορῶ ἀγάπη μου ἐγὼ νά ἡσυχάσω,
ἔχω στενάχωρη καρδιά φοβοῦμαι μὴ σε χάσω,
"Ἄν θέλεις ν' ἀγαπιούμαστε κρυφὰ ἀπ' τὶς γειτόνοι,
βάλε μηλιά στὴ πόρτα σου νά κρύβωμαι στὶς κλώνοι.

234

Τοῦ χοροῦ

Σηλυβριά.

- Εἶδες ἓνα πράσινο δεντρί,
καγκελοφρύδα μου μικρὴ
νάχ' ἀσημένια φύλλα
μαυρομάτα μαυροφρύδα,
- 5 καὶ πάνω στὴ ριζίτσα του
καὺμὸ πῶχ' ἢ καρδίτσα του,
νάχ' ἀσημένια βρύση,
ἄχ, χρυσὸ μου κυπαρίσσι.
Πάγω καὶ γὼ νά πιῶ νερό,
- 10 μαῦρα τὰ μάτια π' ἀγαπῶ,
νά πιῶ καὶ νά γεμίσω,
ἄχ καὶ πίσω νά γυρίσω.
"Ἐχασα τὸ μαντήλι μου,
δὲν μὲ λυπᾶστε φίλοι μου,
- 15 τὸ χρυσοκεντημένο.
Κεῖνο, ποὺ τὸ κεντούσανε
καὶ μὲ τὸ τραγουδοῦσανε,
τρία παρθένα κοράσια,

- σάν τοῦ Μάη τὰ κεράσια.
 20 Ἡ μιὰ 'ταν ἀπ' τὸν Γαλατὰ
 κρατεῖ τὸ νοῦ της δυνατὰ
 κ' ἢ ἄλλ' ἀπὸ τὴν Αἴνο,
 γιὰ τὴν πέρνω, γιὰ πεθαίνω.
 Ἡ ἄλλ' ἀπὸ τὴν Πόλη
 25 ποὺ τὴν ἀγαποῦσαν ὄλοι,
 καὶ τὴν ἀγάπησα καὶ γώ
 γιὰ νὰ τὴν πάρω δὲ μπορῶ.
 Πέρνω τὸ δρόμο τὸ δρομί,
 τρέχουν τὰ μάτια μ', σὰ βροχή,
 30 καὶ τὸ δρομί μὲ ἔβγαλε
 στὴς Ἀγχιπῶς τὴν πόρτα
 σάνα πῆγαινα καὶ πρῶτα.
 Βρίσκω τὴν πόρτα σφαλιστὴ
 καὶ τὰ κλειδιὰ παρμένα,
 35 κλαῖτε μάτια μου καυμένα,
 καὶ τίς γειτόνισες ρωτῶ,
 Ποῦ εἶν' ἡ κόρη π' ἀγαπῶ ;
 — Μέσα εἶναι καὶ κοιμάται,
 ἄχ καὶ σένα δὲ θυμᾶται.

235

Νιχωράκι 1).

Τὸ Ἀσανιῶ.

- Μιὰ Κυριακὴ, βαρεῖα γιορτὴ, μιὰ πίσσημη ἡμέρα,
 βγαίν' ἢ νιὰ ἀπ' τὸ λουτρό καὶ ὁ νιὸς ἀπ' τὸν μπερμπέρη
 ἢ μιὰ νὰ κρίνη 1) ντρέπεται κι' ὁ νιὸς νὰ κρίν' φοβάται
 κ' ἢ μάννα της τὴν ἐρωτᾶ, κι' ὁ κύρης της τὴν λέγει ;
 5 ἌΤι κάμανε τὸ Ἀσανιῶ καὶ κάθεται καὶ κλαίγει ;
 Ἀπόψε εἶδα ὄνειρο πικρὸ φαρμακωμένο.
 εἶδα τὸ πουλάκι μου στὸ αἷμα βουτηγμένο.

236

Σηλυβριά'

Ἡ λεμονιά (τῆς κούνιας).

Σὲ περιβολάκι μπαίνω
 μὲ μυρτιές περιπλεγμένο,
 μὲ μυρτιές καὶ κυπαρίσσια
 νᾶν' τὰ μάτια μου περίσσια,

1) Ἐπαρχίας Δέρκων.

- 5 βλέπω λεμονιά στη μέση
 πού βεργολυγᾶ νά πέση.
 «Λεμονιά, έλέησέ με,
 δυό λεμόνια δάνεισέ με».
- Τᾶχει ἄφέντης μετρημένα,
 10 πέντε πέντε κ' ἕνα, ἕνα,
 στό τευτέρι περασμένα
 καί στόν κώντικα γραμμένα.
- Λεμονιά μου συλλογίσου
 πῶς θά ἔρτ' καιρός θυμήσου,
 15 νά σοῦ πέσουνε τά φύλλα,
 νά σοῦ πέση ἡ δροσιά σου
 καί νά μαραθῆ ἡ καρδιά σου,
 πῶς μέ μάρανες καί μένα
 πού τρελλαίνουμαι γιά σένα.

237

Ἐπιβάτες.

Θέλω νά πεθάνω ψέματα κι' ὁ Χάρος νά κοιμᾶται
 κ' ὕστερις νά σηκωθῶ νά διώ ποιός μέ λυπᾶται.
 «Βλέπω τήν μάννα στό χορό, τήν ἀδελφή στήν κούνια,
 βλέπω καί τήν ἀγάπη μου, στά μάβρα φορεμένη».

238

Ἄρμενοχώρι 1).

Ἡ Ροδάνθη

- Τά ἐμάθατε τά νέα ;
 στόν ἐπάνω μαχαλά
 ἡ Ροδάνθη φαρμακώθη
 καί δέν ἔχει σωτηριά,
 5 τῆς μητέρας της τό χέρι
 τό βαστᾶ σφικτά.
 "Ἄχ, μητέρα μ',
 δέν θά ζήσω πιά,
 φέρτε με τόν ἐραστή μου,
 10 νά τόν γλυκοσπασθῶ
 νά τόν γλυκοομιλήσω
 κι' ἀπ' αὐτόν θά χωρισθῶ.

1) Ἐπαρχίας Δέρκων.

"Αχ, μητέρα μ'. γώ πεθαίνω
 στόλισε τόν τάφο μου,
 15 μέ ώραϊα λουλουδάκια
 κ' ένα τριαντάφυλλο,
 βάλε μαρμαρένια πλάκα
 και άσῆμ' τὸ χῶμά μου,
 γιὰ νά κατοικήση
 20 τὸ ώραϊο σῶμά μου.

239

Φανάρι.

Ρόδα και τριαντάφυλλα και σεῖς βασιλικοί μου,
 πῶς με άποκοιμήσατε κ' έχασα τὸ πουλί μου ;
 και ξύπνησα με τὴν χαρά κι' άγκάλιασα τὰ ρουχα
 και ρώτησα τὸ πάπλωμα, ποῦν ἡ άγάπη ποῦχα ;

240

Σηλυβριά.

Καλή σπέρα σου, κερά μου,
 τί φυτεύεις στὸν μπαχτσέ ;
 — Ρόδα άνθια γῶ φυτεύω
 και ψιλὸ βασιλικό.
 5—Μη φυτεύεις ρόδα άνθια
 και ψιλὸ βασιλικό
 και θε ν' ἔλθη τ' άηδονάκι
 και θα φάγει τὸν καρπό.
 —Μη σε μέλει παλληκάρι
 10 ποῦ θα φάγει τὸν καρπό,
 έχω κι' άλλο νά φυτέψω
 γιὰ ένα νιὸ ποῦ αγαπῶ.

241

Φανάρι.**Ἡ μηλιά.**

1 Μπήκα νά συργιανίσω σε ώραϊο περιβόλι
 ποῦ τὸ ζουλεύουν ὄλοι,
 με δάφνες με μηλιές και με κυπαρίσσια.
 ἦτανε και μιὰ μηλιά στη μέσ',
 5 λυγοῦσαν τὰ κλωνάρια της νά πέσ'.
 Τὴν γύρεψα ένα μηλο, ένα,

καί κείν' ἢ σκύλα μ' εἶπε,
 ἄλλος τᾶχει μετρημένα.
 Τὴν γύρεψα ἀπ' τῆς μηλιάς τ' ἄνθη
 10 καί κείν' μ' εἶπε δὲν ἔχ' κανένα π' ἄνθη.
 Χαῖρε μηλ:ά μου, χαῖρε,
 χαῖρε τὰ δροσερά σου φύλλα,
 θυμήσου μηλιά πού θά γεράσεις,
 θᾶλλθ' ὁ καιρός νά κιτρινοφυλλιάσης,
 15 νά μαραθοῦν τὰ δροσερά σου φύλλα,
 τότε θά καεῖ ἡ καρδιά σου
 καί σὺ μωρῆ σκύλα.

242

Ἐπιβάτες.

- 1 Στὸν Ἄδη θά κατέβω καί στὸν Παράδεισο
 τὸν Χάρο ν' ἀνταμώσω δυὸ λόγια νά τὸν πῶ,
 «Χάρε μ', χάρισέ με σαῖτες κοφτερές
 νά πᾶ νά σαῖτέψω δυὸ τρεῖς μελαχροινές,
 5 πῶχουν στὸ χεῖλι βάμμα, στὸ μάγουλο ἐλιές
 κι' ἀνάμεσα στὸ στήθος ἔχουν πορτοκαλιές,
 πού φκιάνουν πορτοκάλια τὸν χρόνο δυὸ φορὲς
 τὰ χαίρονται οἱ νέοι κ' οἱ ὁμορφοκοπελλιές.»

243

Ἄσκός 1).

Μπαίνω σ' ἓνα μποστανάκι,
 βρίσκω τρία παλληκάρια,
 βρίσκω τρία παλληκάρια,
 μὲ σπαθιά καὶ μὲ χαντζάρια 2)
 5 Τὸνα τρώει, τ' ἄλλο πίνει,
 τ' ἄλλο ντύνεται γυναίκια,
 κατεβαίν' στὰ κοριτσάκια.
 «Καλὴ μέρα σας κορίτσια».
 — Καλῶς ἦρθε ἡ κερά μας
 10 κ' ἡ караβοκερά μας,
 Βάλτε τῆς σκαμνὶ νά κάτση,
 μαξιλάρια ν' ἀκουμπίσση.
 — Μὴ μὲ βάλετε στὴν ἄκρη
 κ' εἶμαι ξένη καὶ φοβοῦμαι,
 15 μόνε βάλτε με στὴ μέση.
 νά φιλήσ' ὅποια μ' ἀρέσει,
 πῶχει δαχτυλίδι μέση,

1) Ἐπαρχίας Τυρολόης καὶ Σιρεντζίου.—2) Λ. Τ. Σπαθιά.

πῶχει τὸν λαιμὸ χυτό,
 μαστραπά πελεκητό,
 20 πῶχει τὸ βυζὶ λεμόνι,
 κι' ὅποιος τῶδε παλαβώνει.
 "Ἄς τὸ δγιῶ κι' ἄς παλαβώσω,
 τὸ χεράκι μου ν' ἀπλώσω
 τὴν καρδιά μου νὰ μερώσω.

244

Τζετώ.

Μήνυσε τὸ χελιδόνι νὰ τὸ κάνω μιὰ φωλιά,
 στὸ Βοριᾶ τὰ παραθύρια καὶ στὸ Νότο τὸ ν' ὄντ' 1),
 Στου Βοριᾶ τὰ παραθύρια στρώσέ με νὰ κοιμηθῶ,
 βάλε με καὶ μαξιλάρι ἄσπρο καὶ φερμπάλωτὸ
 5 καὶ στὴν ἄκρη νάχη μάρκα καὶ στὴ μέση σὺ καὶ γώ.

245

Κονομεϊό.**(Συρτό.)**

«Χθές ποῦ ἦσαν ἀγάπη μου,
 προχθές ποῦ ἦσαν καλέ μου»;
 — Χθές ἦμαγ στὴ μάγνα μου,
 προχθές στὴν ἀδελφή μου
 5 κι' ἀπόψε μαυρομάτα μου
 σὲ σένα μουσαφίρης.
 — Καλὸ μωρέ, καλό,
 καλῶς ὄριστε μάτια μου.
 "Ἐχω τὰ ψάρια στὸν ταβά,
 10 καὶ τίς λαγοὶ ψημένοι,
 ἔχω καὶ τὸ γλυκὸ κρασί
 μέσ' τ' ἀργυρὸ ποτήρι.

246

Καστανιές.

Ξύπνα καὶ μὴ κοιμᾶσαι
 χρυσό μου καναρίνι,
 ξέβγα ἀπὸ τὴν κλίνη
 νὰ δῆς πῶς τραγουδῶ.

1) Λ. Τ. Δωμάτιο.

- 5 Σηκώνομ' ὁ καύμενος,
σὰ παραπονεμένος
καὶ τ' ἄρματά μου βάζω
πάγω νὰ κυνηγῶ,
λαγούς, πέρδικες νᾶβρω,
10 πουλάκια νὰ σκοτώσω
καὶ σένα νὰ γλυτώσω
κορμί μ' ἀγγελικό.
Καὶ κεῖ ποὺ κυνηγοῦσα
ψιλή βροχὴ μὲ πιάνει
15 πολὺ μὲ κακοφάνη
ἐκεῖ ν' ἀνεπαυθῶ,
καὶ κλίνη νὰ πλαγιάσω,
δὲν εἰμπορῶ νὰ βρῶ.

247

Φανάρι.

- Τ' αἶ Θοδῶρη τὰ βουνά,
τὰ πυκνοφυτεμένα,
μηδὲ πουλι τ' ἀνέβαινε,
μηδὲ τὸ χελιδόνι,
5 μόν' κόρη ξανθὴ τ' ἀνέβαινε
πλέκοντα τὸ γαϊτάνι.

248

Ἐάστρο 1).

Ἡ ψαρπούλα

- Ψαρπούλα καθισμένη στὴν ἀκρογιαλιά
νὰ κί' ὁ ναύτης ἀπὸ πέρα καὶ τὴν χαιρετᾷ.
«Καλὴ μέρα ψαρπούλα, πόσον σ' ἀγαπῶ,
ὄρφανὴ ὠραία κόρη, ὄρφανός καὶ γώ,
5 ἔλα νὰ γενοῦμε ταῖρι νὰ ταιριάξουμε τὰ δυό,
νὰ σὲ στήσω μιὰ καλύβα στὴν ἀκρογιαλιά,
σὺ νὰ πιάνης τὰ ψαράκια, γώ νὰ τὰ πουλῶ.»

249

Φχνάρι.

- 1 Σ' ἕνα καράβι τρεῖς καρεκλίτσες,

1) Ἐπαρχίας Σηλυβρίας.

κάθωνται μέσα τρεις κοπελίτσες,
 τήν μιὰ τσιμπούσα, τήν ἄλλη φιλοῦσα
 καί τήν μικρότερη τήν ἀγαποῦσα.

- 5 "Ολοι μὲ λένε νὰ τήν ἐπάρω,
 νὰ τήνε πάρω ποῦ θὰ τήν πάγω ;
 μέσα στὸ σπήλαιο θὰ τήνε βάλω.

250

Σηλυβριά.

Πληγὴ κρυφὴ ἔχω στὴν καρδιά.

Πληγὴ κρυφὴ ἔχω στὴν καρδιά, δὲ θέλω νὰ τὴ γιάνω,
 θέλω νὰ γίνῃ γάγκραινα μὲ πόνους νὰ πεθάνω.

Τὶ μ' ὠφελεῖ ἡ ἄνοιξη, τὰ δένδρα κι' ἀν' ἀνθίζουν,
 τὰ ζωηρὰ ματάκια σου ἀφοῦ δὲν ἀντικρύζουν ;

- 5 "Ολα τὰ δένδρα τὴν αὐγὴ δροσιά νὰ γεμισμένα
 καί μένα τὰ ματάκια μου μὲ δάκρυα βουρκωμένα.
 "Ολα τὰ μάτια νὰ στεγνά καὶ τὰ δικά μου βρύση,
 περιβολάρης τὰ ζητεῖ τὰ δένδρα νὰ ποτίση.

251

Σηλυβριά.

Μηλό μ' κόκκινο.

(Χασάπικο).

- 1 Μηλό μ' κό, μηλό μ' κόκκινο,
 μηλό μ' κόκκινο βαμμένο
 ἔχε γειά, καὶ γὼ πηγαίνω.

- 5 "Οταν γυρίσω καὶ σὲ δῶ
 καὶ δεῖς καὶ σὺ ἔμένα,
 μηλό μ' κό, μηλό μ' κόκκινο,
 μηλο μ' κόκκινο βαμμένο
 ἔχε γειά, καὶ γὼ πηγαίνω.

252

Ἄρμενοχῶρι.

Ἡ Παναγιώτα.

«Τί ἔχεις Παναγιώτα καὶ κάθεσαι καὶ κλαῖς
 καὶ μένα τὸν πατέρα σ', γιατί δὲν μὲ τὸ λές ;»

- «Τί νὰ σὲ πῶ πατέρα μ', τί νὰ σὲ διηγῆθῶ,
 ἀπὸ ἀγάπ' δὲν ξεύρεις ἀπὸ καρδιάς καὶ μὸ,

- 5 Δέν εἶναι, δέν εἶναι ξένος, δέν εἶναι μακρυνός,
μόν' εἶναι ἀνεψιός σου, τῆς ἀδελφῆς σου γιός*.
Τὴν πιάνει ἀπὸ τὸ χέρι τὴν πᾶει στὸν ἡλιακό,
τρεῖς μαχαιριές τὴν δίνει εἰς τὸ δεξι πλευρό.
«Ἐλάτε κοριτσάκια νὰ τὴν ἀλλάξουτε
10 μαύρα νὰ τὴν φορέστε καὶ νὰ τὴν κλάψουτε».
Ὅταν τὴν κατέβαζαν ἀπὸ τὴν σκάλα τῆς
μικροὶ μεγάλοι κλαῖνε τὴν ἔμορφάδα τῆς.

253

Λαγοθήρες 1)

"Αλφα θέλω ν' ἀρχινίσω.

"Αλφα, θέλω ν' ἀρχινίσω
ὡς τ' ὠμέγα νὰ τ' ἀφίσω.

"Αλφα, θέλω ν' ἀρχινίσω
ὅλες σας νὰ σᾶς τιμῆσω

5 "Αλφα λέγ' ἡ ἀγελάδα
ὄρφανέψ' ἀπὸ μάννα.

"Αλφα λέγει τὸ ψαλτήρι
ὄρφανέψ' ἀπὸ κύρη.
Βῆτα, βέβαια σέ λέγω

10 πὼς γιὰ σέ θρηνώ καὶ κλαίω
Γάμμα, γίγδομαι κομμάτια
γιὰ τὰ δύο σου μαύρα μάτια.
Δέλτα, δέν σέ φανερώνω
τῆς καρδούλας μου τὸν πόνο.

15 "Ε, ψηλό μου κυπαρίσσι,
ρίχνεις τὴν δροσιὰ σὰ βρύση.
Ζῆτα, ζώνουμαι στὰ φίδια
γιὰ τὰ δύο σου μαύρα φρύδια.

"Ητα, ἡ ζωὴ μ' ἐχάθη
20 γιὰ τὰ ἰδικὰ σου πάθη.
Τά, τὸ ζουρλό μου τὸ κεφάλι
μ' ἔφερε σ' αὐτὸ τὸ χάλι.

254

Λαγοθήρες.

Σένα τὰ λέγω τὰ τραγούδια

1) Μικρὸ χωριὸ κοντὰ στὴν Καλλικράτεια τῆς ἐπαρχίας Μετρῶν καὶ Ἀ-
θύρων, λέγονταν καὶ "Ἅγιος Ἀθανάσιος ἀπὸ τὸ ὄνομα τῆς Ἐκκλησίας του.

μαστραπά με τὰ λουλούδια,
σένα τὰ λέγω κι' ἄκου τα
πάρε χαρτί καί γράφε τα.

255

Ξάστρο.

Ζαλίζουμαι ζαλίζουμαι
ὄταν σέ συλλογίζουμαι.
Ζεμπουλάκι μου βαμμένο
κάθε νιό ἔχεις πικραμένο.
5 Ζεμπουλάκι μου γαλάζιο
μέ τρακόσιες δέν σ'ἀλλάζω.

256

Σηλυβριά.

Ἔρριξα τή ξώβεργά μου
ἤλθε τό πούλι κοντά μου
ἔσκυψα νά τό φιλήσω
καί φλουρί νά τό χαρίσω.

257

Μάδυτος.

Πολ' ἀκριβό ἦταν τό χαρτί κ' ἡ κοντυλιά μελάνη
καί δέ μέ ἔστειλές γραφή, παρηγοριά μεγάλη ;
—Γιά νά τήν στείλω μ' ἄνθρωπο, φοβοῦμαι μή τήν ἀναγνώσει,
γιὰ νά τήν στείλω μέ βροχή, φοβοῦμαι μή τήν λιώσει,
5 Κατέβα φεγγαράκι μου, μέ σένα νά τήν στείλω,
νά πᾶς τὰ προσκυνήματα στό κόκκινο μου μῆλο.

258

Μαζὺ νά ἀποθάνουμε, μαζὺ νά βγῆ ἡ ψυχὴ μας
καί σ' ἓνα μνημα ἀδειανό, νά βάλουν τό κορμί μας.
Τότε ὁ κόσμος τί θά πεῖ ; Για δὲς ἀγαπημένα
καί ζωντανά ἄγαπιούντανε καί τώρα ποθαμμένα.

259

Καστανιές.**Ἡ ρίμα τοῦ Μανέτα**

Ἄου θέλει νά μάθη καί ν' ἀκούση

τὴ ρίμα τοῦ Μανέτα.
 Εἶχε γυναῖκα ἀπὸ τὸ κάστρο
 κ' ἔλαμπε τὸ κορμάκι τῆς σάν τὸ ἄστρο,
 5 καὶ τὸν μηνύσανε νὰ πάγη στὸ ταξίδι
 καράβι ἀρματωμένο εἶχε γιὰ νὰ φύγη.

260

Σηλυβριά.

"Όταν σὲ βλέπω κ' ἔρχεσαι ἀπ' τὸ γιαλὸ βρεμμένος
 καὶ τὸ μαντήλι στὸ λαιμὸ ἀγγελοκαμωμένος,
 τί κάλλη καὶ τί ἔμορφιά, τί κάλλη καὶ τί μούρη,
 καὶ τί ἀγγελικὸ κορμὶ ποῦ δὲν ἔχει κουσοῦρι.

261

Τὸ πκράπενο (στὸ παρακάθι¹⁾).

Γὼ εἶμαι ἐκεῖνο τὸ πουλί ὁποῦ τὸ λέγ' οὐκανάρι
 ποῦν' τὰ φτερά του κίτρινα καὶ ἡ καρδιά του μαύρη,
 Στήνω φωλιά στὴν καλαμιὰ στῆς καλαμιᾶς τὴ ρίζα,
 δίνουν φωτιά στὴν καλαμιὰ στῆς καλαμιᾶς τὴ ρίζα.
 5 Μὲ πήρε τὸ παράπονο κ' ἡ ἐντροπὴ τοῦ κόσμου,
 τὴν πήρα καὶ τὴν ἔστησα στῆς καρυδιᾶς τὸν κλῶνο,
 πάει ἡ ὀχιά κ' ἡ ὄχενδρα καὶ φαγαν τὰ πουλιά μου.
 Μὲ πήρε τὸ παράπονο κ' ἡ ἐντροπὴ τοῦ κόσμου.
 Τὴν πήρα καὶ τὴν ἔστησα πάνω στὸ κυπαρίσσι,
 10 φύσηξε ὁ νότος κ' ὁ βοριάς καὶ πέσαν τὰ πουλιά μου,
 μὲ πήρε τὸ παράπονο κ' ἡ ἐντροπὴ τοῦ κόσμου.

262

Καστανιές.

"Ἐλα καλέ μ', βαριά κ' ἀργά,
 ἔλα τὸν μῆνα μιὰ φορά,
 ἔλα τὸ γρηγορώτερο
 νὰ σ' ἀγαπῶ πλειότερο,

263

Καστανιές.**Καθιστικὸ²⁾.**

Θαμάζω τὸ κρῦο νερὸ ὁπότεν κατεβαίνει,
 ἀπὸ γκρεμνὸ γκρεμνίζεται σὲ περιβόλι μπαίνει,

1) Νυχτέρι. Στὸ παρακάθι πήγαιναν σὲ μιὰς γειτόνισσας σπίτι καὶ μὲ τὴν συντροφιά νυχτέρευαν, φώναζαν κ' ὅποιο κορίτσι φιλικὸ τραγουδοῦσε καλά. Πολλές φορές ξημερώνουνταν κ' ἡ αὐγὴ τοῦς εὔρισκε στὴ δουλειά. Λανάριζαν, ἔγνεθαν, ξέσερναν τὸ λινάρι. Ἐκαμναν τὸ νῆμα, ἐπλεχαν, ἔρραφταν.—2) Τὰ τραγούδια ποῦ λέγανε στὸ νυχτέρεμα τὰ ἔλεγαν καθιστικά.

ποτίζει δέντρα καὶ κλαδιά, ποτίζει λεμονίτσες,
καὶ ἡ δική μου λεμονιά στὸν ἄμμο φυτρωμένη,
5 χωρὶς νερό ποτίζεται, χωρὶς ἄνθρωπο καρπίζει,
κάμει λεμόνια μάλαμα, τὰ φύλλα σὰν ἀσήμι,
ὅποιος τὰ κόβει κόβεται, ὅποιος τὰ φάγει πεθαίνει.
'Εγ' ἄς τὰ κόψω κι' ἄς κοπῶ, ἀγάπη μου θὰ τρελλαθῶ
ἄς τὰ φάγω κι' ἄς πεθάνω κι' ἄλλ' ἀγάπη ἄς μὴ κάνω.

264

Στράντζα.

Τριανταφυλλιά μου κόκκινη, ποῦ νὰ σὲ φυτέψω ;
νὰ σὲ φυτέψω στὸ βουνό ; φοβοῦμαι μὴ παγώσης,
νὰ σὲ φυτέψω στὸ γιαλό ; φοβοῦμαι ἀπ' τὸ κῆμα,
θὰ σὲ φυτέψω σ' ἐκκλησιά, σ' ὄμορφῶ μοναστήρι,
5 ἀνάμεσα σὲ δυὸ μηλιές, σὲ δυὸ νεραντζοποῦλες.

265

Σηλυβριά.

Πέντε μέρες περπάτοῦσα
τὸ γιαλό γιαλό
κι' ἄλλες πέντε, δεκαπέντε,
τὸ βουνό, βουνό.

5 Τὴν ἀγάπη μου γυρεύω,
ποῦ νὰ τὴν εὐρῶ ;
Μέσ' στὸν γκιούλ μπαξέ
τὴν εἶδα καὶ συργιάνιζε,
τὰ βασιλικά της βρέχει
10 καὶ τὰ δρόσιζε.

266

Φανάρι.

'Η μάννα σ' εἶν' ἀρχόντισσα καὶ σὺ ἀρχοντοπαίδι,
γὼ εἶμαι φτωχοκόριτσο κ' ἡ μάννα σ' δὲ μὲ θέλει.
'Αν δὲν μὲ θέλ' ἡ μάννα σου, δὲν θέλω καὶ γὼ σένα.
δὲν θέλω καὶ τὰ λόγια της νὰ ἔχω κάθε μέρα.

267

'Ηράκλεια.

Μὴ μὲ δέρνεις μάννα μὲ τὴ ρόκα σου.

268

Ἡράκλεια.

Μὴ μὲ δέρνεις μάννα μ', μὲ τὴ ρόκα σου
καὶ γὼ θὰ σὲ τὸν φέρω γαμπρὸ στὴν πόρτα σου,
μὴ μὲ δέρνεις μάννα, στάσου νὰ στὸ πῶ
τρεῖς φορές μὲ φίλησε ὁ νέος π' ἀγαπῶ,
5 μιά φορά στ' ἀμπέλι καὶ δυὸ στὸν ἀργαλειό.
Τρεῖς φορές μὲ φίλησε ὁ νέος π' ἀγαπῶ.

269

Ἐξέχασα τὰ δάκρυα καὶ τοὺς πολλοὺς τοὺς πόνους,
ποὺ εἶχα εἰς τὸ σῶμά μου διὰ σὲ δυὸ χρόνους.
Τώρα ἐλπίζω στὸ ἔξῃς χρυσό μου περιστέρι
μὲ θέλημα Θεοῦ νᾶσαι δικό μου ταῖρι.

270

Καστανιές.

Σὲ κλέφτω ἀπ' τὴν κάμωρη σ'
ποὺ καθαρίζεις ρόζι,
ἀγάπα κόρη μου τὸν νιό
ὅπου σὲ τριγυρίζει.
5—Καὶ ποιὸς μὲ τριγυρίζει;
—Σὲ τριγυρίζουνε πολλοί,
μὴν ἀγάπας κανένα,
ἂν ἀγαπήσεις ἄλλονε
δὲν θάναί σ' ἔμένα.
10—Καὶ τί 'σαι σύ;
Εἶμαι ψηλός, εἶμαι λιγνός,
εἶμ' ὄρφανοθρεμμένος,
βάνω τὸ φέσι μου στραβά
σάν πολυχαϊδεμένος.

271

Ἡράκλεια.

Μαννέ μ', ἂν ἀρρωστήσω καὶ πέσω στὰ βαρειά
οὔτε γιατρὸ νὰ φέριτε, οὔτε καὶ γιατρικά.
Μαννέ μ', κι' ἂν ἀποθάνω, νὰ μὴ κλάψετε,
π' αὐτὴν τὴν γειτονίτσα νὰ μὲ περάσετε,
5 πόχ' ὁμορφα κορίτσια γιὰ νὰ μὲ κλάψουνε
κ' ὁμορφα παλληκάρια γιὰ νὰ μὲ θάψουνε.

272

Τσακῆλι ¹⁾.

Ἐψὲς εἶδα στ' ὄνειρό μου,
 μαῦρα μάτια στὸ πλευρό μου,
 εἶδα κι' ἀκόμα ἓνα θάμα
 πῶς καθόμασταν ἀντάμα,
 5 ἦρτε κ' ἓνα περιστέρι
 κ' ἔκατσε δεξί μου χέρι.
 Τὰ φτερούδια του γαλάζια,
 τὰ ποδάρια του διαμάντια,
 καὶ τὸ στόμα τ' ἀσημένιο.
 10 Τὰ φτερούδια του ἀνοίγει
 κ' ἑτοιμάζεται νὰ φύγει
 στὰ οὐράνια νὰ πάγη,
 ἄγγελο νὰ κατεβάσῃ
 καὶ τὴν θάλασσα ν' ἀδειάσῃ.
 15 Νὰ τὴν κάμῃ περιβόλι,
 νὰ φυτέψῃ δέντρολάκια
 λεμονιές πορτοκαλάκια.
 Τὴν Δευτέρα τὰ φυτεύουν
 καὶ τὴν Τρίτη τὰ κλαδεύουν,
 20 τὴν Τετάρτη κάμουν φύλλα
 καὶ τὴν Πέμπτη κάμουν μῆλα
 καὶ τὴν Παρασκευὴ τὸ βράδυ
 πᾶγ' ὁ κλέπτης νὰ τὰ πάρῃ.
 «Αἶ, μπρὲ κλέφτη, μὴ τὰ κλέφτης,
 25 τᾶχ' ἀφέντης μετρημένα
 καὶ ψιλὰ λογαριασμένα
 στὸ τευτέρι τᾶχ' γραμμένα».

273

Ραιδεστός

Ἡ Ὀβρηοπούλα

1 Μιὰ ἐπίσημος ἡμέρα καὶ μιὰ βαρεῖα γιορτὴ,
 βγῆκα νὰ σιργιανίσω κατ' στὴν ὄβρηακὴ ²⁾,
 ἡῦρα μιὰ Ὀβρηοπούλα ὅπου λούγουνταν
 μὲ ἀσημένιο τάσι περιχύντανε,

1) Ἐπιτοχίας Μετρῶν καὶ Ἀθύρων. — 2) Ἑβραϊκὴ συνοικία.

- 5 με φυλντισένιο χτένι χτενιζούντανε.
 —Μωρή όβρηγοπούλα. —Όρίστε τσελεμπή.
 —Δέν έρχεσαι σ' έμένα νά γίνης Χριστιανή,
 νά λούγεσαι Σαββάτο ν' αλλάζης Κυριακή
 και νά μεταλαβαίνης Χριστοῦ και τή Λαμπρή;
 10 Νά πά νά τὸ πῶ τήν μάννα μ', νά δοῦμε τί θά πεῖ.
 —«Μαννέ μου, Ρωμηός με ζήτησε νά γίνω Χριστιανή
 νά λούζουμαι Σαββάτο ν' αλλάζω Κυριακή
 και νά μεταλαβαίνω Χριστοῦ και τή Λαμπρή»
 —Καλλίτερα νά σ' έβλεπα σέ τούρκικα μαχαίρια,
 15 παρά κορή μου, νά σε δῶ μέσ' στοῦ Ρωμιοῦ τὰ χέρια.

274

Σηλυβριά.

- "Ένα Σαββάτο βράδυ, μιὰ Κυριακή πρωτό 1),
 πήγα νά σιργιανίσω εἰς τήν Έβραιοπούλα.
 Βλέπω μιὰ Έβραιοπούλα πού κάθονταν μοναχή.
 Ντάμινα, ντίμινο, κάρνο,
 5 μιὰ μπεῖοποῦλα.
 "Αν θέλεις νά γίνης Χριστιανή
 νά λούγεσαι Σαββάτο ν' αλλάζης Κυριακή
 και νά μεταλαβαίνης Χριστοῦ και τή Λαμπρή.
 Ντάμινα, ντίμινο, κάρνο
 10 μιὰ μπεῖοποῦλα.
 Για νά τὸ πῶ τή μάννα μ', νά δοῦμε τί θά πεῖ.
 —Καλλίτερα κοπέλλα μου στοῦ Τούρκου τὸ σπαθί,
 παρέ αὐτὸ πού εἶπες νά γίνης Χριστιανή.
 Ντάμινα, ντίμινο, κάρνο,
 15 μιὰ μπεῖοποῦλα.

275

Φανάρι.

‘Ο Χριστόδουλος κι' ή ‘Οβραιοπούλα.

- Ἐκούσατε τί γένηκε αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα,
 Χριστόδουλος αγάπησε μιὰ ‘Οβραιοπούλα.
 «Χριστόδουλέ μ', αν μ' αγαπᾶς ἔλα Πέμπτη βράδυ».
 ‘Ο Χριστόδουλος βαράκουσε, πήγε Σαββάτο βράδυ,
 5 εἶχανε οἱ ‘Οβρηοὶ γιορτὴ, εἶχανε μπαῖράμι,

1) Πρωί.

- ἐπιάσαν τὸν Χριστόδουλο πᾶνε νὰ τὸν κρεμάσουν.
 Κι' ὁ Χριστόδουλος τις ἔλεγε καὶ τις περικαλοῦσε
 «Νὰ μὴ μὲ πᾶτε σὲ χωριά, μῆτε σὲ κασαμπάδες ¹⁾,
 μόν' νὰ μὲ πᾶτε σὲ βουνά σὲ ἀψηλά μπαλκάνια ²⁾
 10 καὶ νὰ μὲ στρώσετε κλαρί νὰ σὰς ἐτραγουδήσω.
 "Ἄχ, μουστάκι μου μπουρμά ³⁾ καὶ φρύδι μου γαϊτάνι,
 πῶς δὲν θὰ δῶ τ' ἀδέλφια μου, τὴν ἔρημη μου μάννα,
 ἄς ἤξευρα τὸ τέλος μου ποῦ θὲ νὰ καταστήσω
 νὰ μὴν ἐμπερδευόμενα Ὀβραΐσα ν' ἀγαπήσω.

276

Σηλυβριά.

Τὸ παρίπνο τῆς ἀρρβωνιαστικῆς.

- "Ἢλιε μου, πυροῆλιε μου, καὶ κοσμογονιστὴ μου,
 μὴν εἶδες τὴν ἀγάπη μου, τὸν ἀρρβωνιαστικὸ μου ;
 σὰν τί τραπέζια κάθεται, σὰν τί κωνικὰ ⁴⁾ κερνιέται,
 σὰν τί χεράκια τὸν πιάνουν καὶ τὰ δικά μου τρέμουν,
 5 σὰν τί ματάκια τὸν βλέπουν καὶ τὰ δικά μου κλαῖνε ;
 Ἐδῶ σὲ τοῦτα τὰ βουνὰ δυὸ ἀδέλφια πεθαμμένα,
 ἀπάνω στὰ μνημόρια τοῦ ἀμπέλια φυτρωμένα,
 κάνουν σταφύλι ροζακό καὶ τὸ κρασί μοσχάτο,
 τὸ πίνουν ἄντροι καὶ μεθῶν, μάννες παιδιὰ δὲν κάνουν,
 10 ἄς τῷπινε κ' ἡ μάννα μου ἐμένα νὰ μὴ κάνη,
 ποῦ μ' ἔκαμε καὶ γράφτηκε ἡ τύχη μου μαυρένια.
 Ξένες πλένουν τὰ ροῦχά του, ξένες τὰ σαπουνίζουν,
 ἀντὶς νερὸ ροδόστομο κι' ἀντὶς σαποῦνι μόσχο,
 κι' ἀντὶς στὸν ἥλιο ἀπλωμα στὸ στήθος τὰ στεγνώνουν.

277

Μάδυτος.

- Πῶς θάθελα νὰ ἤξευρα,
 πιά φαρμακεύτρα μέρα
 γεννήθηκα καὶ βρέθηκα
 σὲ τούτηνα τῆ σφαῖρα.
 5 Γιατὶ δὲ γνώρισα ἐγὼ
 ποτές τὴν εὐτυχία
 καὶ πάντα παραδέρνουμε
 μέσα στὴ δυστυχία.

1) Λ. Τ.=πόλεις.—2) Λ. Τ.=βουνά.—3) Λ. Τ.=στριμμένο.—4) Ποτήρια.

278

Καλλιό¹⁾.

Εἶχα μιὰ σπηλιά γιὰ σπίτι μου,
καὶ τὴν γῆ γιὰ κλίνη μου
καὶ μιὰ πέτρα μαξιλάρι
ἦταν ἡ τύχη μου.

279

Καστανιές.

“Ὅλες οἱ Τῶχες ξύπνησαν
καὶ ἡ δική μ' κοιμάται.
Ξύπνα Τύχη μ', ξύπνησε,
ξύπνα καὶ μὴ κοιμάσαι.
5 Χρυσὴ μου Τύχη μ' ἄνοιξε
καὶ ἔλα νὰ μὲ πάρης.

280

Τζετώ.

Νὰ μὴ κατέβ' ὁ Δούναβης καὶ πάρει τὰ γιοφύρια
καὶ πάγει κάτου σὲ τσαρσιμέσα σὲ μπεζεστένι ²⁾
νὰ πάρη χτένι καὶ γυαλι ³⁾ καὶ πάρη συρματένια
σκουλαρίκια τρίκλιωνα μὲ τις γυαλοφγγίτοι
5 καὶ σκαρλατένια ⁴⁾ κουμπατιά ⁵⁾ νὰ στείλ' τὴν ἄρβωνιά του ⁶⁾.

281

Σηλυβριά.

Καίκι μ', καϊκάκι μ', πὸδ πᾶς χωρὶς ἀέρα ;
— Πάγω στὴ Πόλη γιὰ χαρτί, στὴν Ἐντιρνέ γιὰ πένα,
νὰ γράψω τὰ φρυδούδια σου τ' ἀγγελοκαμωμένα.

282

Τσόρλου.

Ἐψές τὸ βράδου πέρασα ἀπ' τοῦ γιαλοῦ τὰ σπίτια,
εἶδα ψιλή, εἶδα λιγνή, εἶδα γαῖτανοφρύδα,
λίγο νερὸ τὴν γύρεψα καὶ μ' ἔδωσε λιγάκι
κι' ὅσο νὰ πάγω σπίτι μου τὸ ξέρασα φαρμάκι

1) Ἐπαρχίας Δέρκων. — 2) Λ. Τ. Ἄγορὰ θολόκτιστη τὴ νύχτα γιὰ ἀσφάλεια ἐκλείναν οἱ πόρτες. Στὸ μπεζεστένι πουλοῦσαν πράγματα ἀξίας. — 3) Καθρέφτη. — 4) Κόκκινα. — 5) Παπούτσια. — 6) Ἀρβωνιαστικὴ.

- 5 καί στο φαρφούρι τῶβαλα καί στο γιατρό τὸ πῆγα.
 «Αὐτὸ δὲν εἶναι μαχαιριά οὔτε πληγή νὰ γιάνη
 μόν' εἶν' ἀγάπη στὴν καρδιά κι' αὐτὸ θὰ σὲ πεθάνει.»

283

Σηλυβριά.

Πότε θὰ κάνουμε πανιά, νὰ κάτσω στοῦ τιμόνι,
 νὰ δῶ τῆς Πόλης τὰ βουνά, νὰ μὲ διαβοῦν οἱ πόνοι.
 "Ἐλα γιαλὸ μ', ἔλα γιαλὸ μ', Πιβατιανὴ κοπέλλα,
 ἔλα γιαλὸ μ', ἔλα γιαλὸ μ', Πιβατιανὴ κερά.

284

Φανάρι.

Καρδιά μ', μὲ λέγει νὰ σφαγῆ καὶ γῶ τήνε μαλώνω.
 Σκάσε καρδιά μου, πλάνταξε, γίνου τρία κομμάτια,
 δὲν ἔχ' ἢ τύχ' σου μερτικὸ νὰ πάρης μαῦρα μάτια.

285

Σηλυβριά.

Ἡ βοσκοπούλα.

- Βοσκοπούλα, βοσκοπούλα,
 χάρισέ με ἓνα φιλι
 κι' ὅσα θέλεις τ' ἀγοράζω.
 Τὰ φιλιὰ μου δὲν πουλῶ
 5 μὲ φλουριά καὶ μὲ διαμάντια·
 τὰ φιλιὰ μου τὰ πουλῶ
 μὲ τοῦ γάμου τὰ στεφάνια.
 "Ἄν θελήσεις κι' ἀποθυμήσεις
 νὰ φιλήσης τέτοια κάλλη,
 10 πρῶτα νάλθ' ἓνας παπᾶς
 τὰ στεφάνια νὰ μᾶς βάλῃ.
 —Βοσκοπούλα, βοσκοπούλα,
 ἐγὼ σ' ἀγαπῶ,
 δὲν ἔχεις μάννα, δὲν ἔχεις κύρη
 15 γιὰ νὰ τίς τὸ πῶ;
 —'Ἀπὸ μάννα κι' ἀπὸ κύρη,
 εἶμαι ὄρφανὴ
 μέσα εἰς αὐτὴ τὴν σφαῖρα
 εἶμαι μοναχὴ.

286

Τὸ μαντήλι μου,
 ὅπου μὲ τὸ κεντούσανε
 καὶ μὲ τὸ τραγουδοῦσανε
 δύο ὁμορφα κοράσια
 5 σὰν τοῦ Μᾶη τὰ κεράσια
 Τὸνα κεντάει τὸν ἀετὸ

Ἡράκλεια.

Δευτέρα καὶ Σαββάτο,
 τ' ἄλλο τὴν περιστέρα
 μιὰ Παρασκευὴ Δευτέρα,
 10 Ἡ τρίτη ἢ μικρότερη,
 ἀπ' ὅλες ὁμορφότερη,
 κεντάει τὸν μετρίτη
 Παρασκευὴ καὶ Τρίτη.

287

Τοῦ χοροῦ.

Σ' αὐτὴν τὴν γειτονίτσα, σ' αὐτὴν τὴ γειτονιά,
 μιὰ νέα ἀγαποῦσα μὲ τὰ ξανθὰ μαλλιά,
 μήτε στὴ πόρτα βγαίνει, μήτε στὸν ἡλιακὸ,
 μήτε στὸ παραθύρι δύο λόγια νὰ τῆς πῶ.

Καστανιές

288

Ἐγὼ ἔμαι κείνο τὸ πουλί,
 τὸ καναρί φτεράτο
 μὲ χάριτες ἕνα φιλι
 μὲ εἶπες τὸ Σαββάτο
 5 καὶ τὸ Σαββάτο πέρασε
 κ' ἡ Κυριακὴ κοντεύει
 κι' ἀκόμα τὸ χειλάκι μου
 φιλι θὰ σὲ γυρεύει.

Κερμένι.

289

Στοῦ βορριά τὸ παραθύρι,
 στρῶσέ με νὰ κοιμηθῶ
 βάλε με καὶ μαξιλάρι
 ἄσπρο καὶ φερμπαλωτό.
 καὶ στὴν ἄκρη νᾶχη μάρκα
 καὶ στὴ μέση σὺ καὶ γώ.

Ὀκλαλί ¹⁾.

1) Ἐπαρχίας Δέρκων.